
„A MŰVÉSZETI NEVELÉS OLYAN SEGÉDERŐ,
AMI NYITOTTABBÁ TESZ, SEGÍTSÉGET AD”

EMBER CSABA A KRÉTA-VAL KAPCSOLATOS ELŐRELÉPÉSEKRŐL ÉS AZ ÜNNEPI ESZTENDŐRŐL

Ember Csaba

Bár az idei tanév is számos kihívást tartogat a zenepedagógusok számára, a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségének elnöke, Ember Csaba bizakodó, ugyanis számos régóta húzódó problémára sikerült megoldást találniuk: javulni látszik a KRÉTA-helyzet, talán történik előrelépés az óraszámok és hosszok, valamint a rendszergazdák alkalmazása tekintetében. Régóta tárgyalnak már az egységes térítési díjakról is, s egyre időszerűbbnek tartják a művészetoktatás szakmai megújítását, ezen több szervezettel együtt dolgoznak. Idén jubileumot is köszönhetnek, hiszen hetven esztendő az államilag támogatott a hangszeres zeneoktatás, s az évforduló kapcsán közös ünneplésre készülnek, emellett pedig decemberben nemzetközi szemináriumon foglalkoznak az ifjúság zenei nevelésének kérdéseivel.

- *Az újdonságok között említhetjük azt is, hogy nyáron megszületett a módosított országostantervi program...*
- Mivel alapvetően nem változott a tanterv, így az iskoláknak a pedagógiai programot nem kell, csak lehet átdolgozni. Előrelépés, hogy leegyszerűsödött, és nincsenek benne fölösleges ismétlések, ráadásul azok a részek, amelyek korábban vitát generáltak, mostanra egyértelművé váltak. Persze adódik új, jelentős tennivaló is, amelyhez szükség volna forrásokra: a zeneművészeti rész teljes áttekintése, olyan alapossággal, hogy hány órában és milyen tartalma legyen a jövő

szolfézs óráinak, mennyi legyen a hangszeres órák száma? Különösen az alapfokon lenne érdemes mindezt újragondolni...

MAGYAR
ZENEISKOLÁK ÉS
MŰVÉSZETI ISKOLÁK
SZÖVETSÉGE

- *Az MZMSZ, azaz a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége életében is akad újdonság.*
- Így igaz, az utóbbi időszakban azt láttuk, hogy még aktívabbá kell válnunk, és ebben is segít majd a megújulás alatt lévő honlap. A pandémia idején nagyon sokféle internetes kapcsolattartási formát alakítottunk ki, mindezt még jobban be kell építenünk a szervezetünk életébe. A honlap megújulása több időt vesz igénybe, és hamarosan láthatják is az érdeklődők az új verziót. Ennek kapcsán pedig érdemes arról is szót ejteni, hogy a mai szülőknek, gyerekeknek más elképzelései, elvárásai vannak egy honlappal kapcsolatban, mint korábban. Egy iskolai oldalnak is naprakésznek kell lennie, folyamatos információt adva a látogatóknak, és ez a művészeti intézményekre is vonatkozik. A pandémia igazolta azt, hogy mennyire szükség van a számítástechnikai eszközökre még a zeneiskolákban, művészeti iskolákban is. Ennek ellentmond némileg, hogy a rendszergazda és a hangtechnikus alkalmazása nem kötelező... S miközben egy-egy intézményben már harminc-negyven számítógép is akad, temérdek szoftverrel, s a szülők és a gyerekek is igénylik a professzionális működést e téren, teljesen szerencse dolga, hogy akad-e ehhez értő kolléga, és sokszor csupán a tanár felkészültségén, elhivatottságán múlik, hogy az adott iskolában miként működik az internetes információcsere, a honlap. Szükség volna mindenütt rendszergazdára, legalább félállásban. De azért azt is hozzá kell tegyem, a pandémia alatt, a távoktatás időszakát mindenki megoldotta sok türelemmel, arra figyelve, hogy ne fogyjanak el a zenét tanuló gyerekek. De alapvetően más a személyes találkozás, példamutatás, az órák során teremtett érzelmi kapocs, mint a távoktatás. A személyes találkozást nem tudja az online tér helyettesíteni...
- *Mi a helyzet egy szintén régóta kérdéses ügyben, a tehetséggondozás terén?*
- A törvény számos lehetőséget kínál a különleges odafigyelésre, csak nem minden tankerületben értik ezt... A korábbi jogszabály kimondta, hogy a művészeti iskolákban (is) az ellátandó órák 5 százalékát lehet tehetséggondozásra fordítani.

Így nem esetlegesen történt mindez, nem tervezés nélkül, a költségek függvényében derült ki, hogy lehet-e a tehetségekkel foglalkozni, világos keretet adott. Jó volna, ha most is meglenne ennek a kerete, amivel a fenntartó és az intézményvezető is tervezhetne... S ide tartozik egy másik, lényeges ügy. Nagy örömünkre megvalósult az a hároméves, sokmilliárdos hangszercsere-program, amely során az iskoláknak sikerült új akusztikus hangszereket beszerezniük. De a jelenlegi gazdasági helyzetben félok, hogy nem történik meg a megfelelő karbantartásuk... Ha pedig ez elmarad, akkor nagyrészt kidobott pénzzé válik az a támogatás, amellyel az állam az értékteremtést segítette. Van persze olyan intézmény, ahol az igazgató már a tanév elején tudja, hogy milyen kerettel gazdálkodhat, és ebből mennyi jut hűrcserére, de akad, ahol tavasz óta nem kaptak engedélyt a zongorahangolásra... S ez még nem arról szólt, hogy nincs pénz, hanem arról, hogy nem egyformán értik az iskolatípusunk működését... A Klebelsberg Központtal való, folyamatos érdemi kapcsolattartás mellett minden tankerületnek vannak törekvései az azonos feltételek biztosítására, de ennek kialakítása nyilvánvalóan hosszabb folyamat... S azt azért értik, hogy mi is ugyanolyan része vagyunk az iskolarendszernek, mint a többi intézmény, s nálunk ugyanolyan eszköz a hangszer, mint a másik osztályban a kréta.

- *Akkor beszéljünk is a másik KRÉTA-ról. A zenepedagógusoknak sok gondjuk akadt ezzel a rendszerrel, hiszen csoportos oktatásra lett kitalálva, s különböző átalakításokat kértek már korábban is. Hol tart jelenleg az ügy?*
- A KRÉTA-rendszerben nagy változásokat remélünk, sokat tárgyalunk a Maruzsa Zoltán államtitkár úrnál történt kezdeményezés nyomán, hogy minden egyes olyan elemét, amely a művészeti iskolákat érinti, hogyan lehet jobba tenni a szülők, a gyerekek és a pedagógusok számára. Véleményem szerint hibátlanná sajnos sosem alakítható, hiszen csoportos oktatásra tervezték... Mindenesetre komoly jobbító szándékok léteznek minden oldalról, folyik is már a munka, s ezekből néhány változást a kollégák már októberben megtapasztalhatnak. A Klebelsberg Központtal és a Belügyminisztériummal együttműködve átnéztük, hogyan lehetne

ezt a rendszert még inkább a művészetoktatásra igazítani, de persze úgy, hogy a módosítások ne akkor jelenjenek meg, amikor a statisztikák vagy más ügyek miatt egyébként is elfoglaltak a kollégák. Egyébként éppen a rugalmassága nehezíti a KRÉTA használatát. Az, hogy minden tankerületi iskola személyre szabhatja, az általános iskolai oktatás számára nyilván felhőtlenebbül jó, így azonban nem adható ki egy könyv az alapfokú művészetoktatás számára teljesen pontos utasításokkal. Az alapfokú művészetoktatás nagyon fontos és széles kínálatával szerencsésen sokszínű. Az itt dolgozó kollégák nagyon együttműködőek, segítik egymást „krétázásban”, legyen szó vezetőkről, tanárokról vagy éppen adminisztrátorokról. Abban, hogy a KRÉTA javulni fog a mostanihoz képest, biztosak vagyunk.

- *S egy különleges szemináriumra is készülnek...*

Tavasszal terveztük meg, december elején fog megvalósulni a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa-sorozathoz csatlakozva és kiemelt támogatásával. 2022. november 30-december 1. Veszprém adja a helyszínt (Csermák Antal AMI) az EMU elnökségi üléséhez, ezt követően 2022. december 2-3. MUSICOLOURS SEMINARIUM (nemzetközi konferencia) a kisgyermekkor zenei nevelés témakörében.

Természetesen az EKF 2023 támogatásával és a szövetség társ szervezésében. 2022. november 30-december 1. között a veszprémi Csermák Antal művészeti Iskola lesz a helyszíne az Európai Zeneiskolák Szövetsége (EMU) elnökségi ülésének, ezt követően 2022. december 2-3. MUSICOLORS SEMINARIUM (nemzetközi konferencia) lesz angol nyelven a kisgyermekkor zenei nevelés témakörében.

Emellett a hetvenedik évfordulót is szeretnénk méltó módon megünnepelni, hiszen épp hét évtizede, hogy elindult az államilag támogatott zeneoktatás. A tanév második felében azt tervezzük, hogy összefogva olyan művészeti iskolák napját vagy éjszakáját rendezünk, amelybe mindenki be tud kapcsolódni. S azért gondolkodunk későbbi időpontban, hogy azért már a nehézségeken túljutva ünnepelhessünk. Emellett a Nemzeti Pedagóguskar alapfokú művészetoktatás tagozatával és a ZeTA-val együttműködve tekintjük át, hogyan tudunk egymásnak

segíteni, közösen fellépve fontos kérdésekben, a feladatokat megosztva a művészetoktatás szakmai megújulásáért, a pedagógus szakma népszerűbbé tételéért. Azt is szeretnénk elérni, hogy egységesen 22 óra legyen a kötelező óraszám. Ugyanis ennek kapcsán sokan elfeledkeznek róla, hogy egy hangszeres tanárnál egy tanóra nem 45, hanem 60 percet jelent... Arról is zajlanak a tárgyalások, hogy a gyakornokoknak az alapfokú művészeti oktatásban is 20 óra legyen a kötelező. Jelenleg ugyanis akadnak olyan iskolák, ahol 22-26 óra közötti teljesítményre kötelezik őket, s ez ellentmond a köznevelési törvény elveinek. Jogszabályváltozás kell, hiszen az lenne a dolguk, hogy a saját óráik mellett hospitáljanak másoknál is, elmélyítsék ismereteiket, így azonban ezt nem nagyon tudják teljesíteni...

2023. május 27-31-ig Európa kulturális fővárosa ad otthont az MZMSZ és a Csermák Antal Zeneiskola kezdeményezésére indított MusiColours európai ifjúsági zenei fesztiválnak. Veszprém-Balaton EKF kiváló munkatársai már nagyszerűen előkészítették ezt a rendezvényt, s októbertől jelentkezhetnek az érdeklődő európai fiatalok, vagy az MZMSZ tagszervezeteinek együttese is.

- *A térítési díjak mértéke is régóta terítéken van...*
- Szeretnénk elérni, hogy az 5-22 éves korosztálynak egységes legyen a térítési díja. Több különböző problémát kell ugyanis kezelni. Korábban térítési díjért 5 évesen is el lehetett kezdeni a zenetanulást, de később az iskolává válás nyomán egyszerűen eltörölték, hogy ők, az előképzősök a hagyományos térítési díjért járhassanak. Pedig jó volna, ha nem érné őket hátrány, hiszen minden kutatás arról szól, hogy korábban érdemes elkezdni a zenetanulást. S persze az is előfordulhat, hogy valaki csak húsz évesen fejezi be a gimnáziumot, ehhez kellene igazítani a térítési díjat is. Így is lesznek olyanok - például az énekesnek tanulók - akik nem tudják térítési díjért befejezni a tanulmányaikat. Ezt a felvetést is addig kell mondogatnunk, amíg meg nem értik...

Ember Csaba

- *Mennyire érintik az egekbe szökő rezsiárak a zeneiskolákat?*
- A rendelet szerint, ahol 14 éven aluliak tanulnak, ott nem lehet 20 foknál hidegebb... S ez már csak a hangszerek miatt is lényeges, hiszen ezek a munkaeszközök nagyon kényes műszerek... Már néhány hét nem megfelelő hőmérsékleten való tárolás is komoly károkat okozhat. A nagy kérdés az, hogy mi lesz a hangversenytermekkel, meddig, hogyan lehetnek nyitva. Bízom abban, hogy ezekkel a hőmérsékletszabályokkal nem sokáig kell együtt élnünk. Az iskola megőrzi, nevel és oktat, de emellett a művészeti nevelés olyan segéderő, ami nyitottabbá tesz, segítséget ad az egészség megőrzéséhez, s ezt a gazdaság minden szereplőjének fel kellene mérnie. Angliában, ha valaki egyetemre jelentkezik, akkor megkérdezik, hogy folytatott-e zenei tanulmányokat, s ha igen a válasz, akkor azzal pluszpontokhoz jut... Éveken keresztül szeretnénk volna elérni, hogy a sportversenyekhez hasonlóan a művészeti versenyeken elért eredmények is érjenek többletpontokat, sajnos nem jártunk sikerrel. A jövő évtől azonban az egyetemek maguk döntenek 100 pontról így érdemes velük tárgyalni minderről. Nem a versenyt szeretnénk fetisizálni, a folyamatos zenei tanulmányokat szeretnénk elismertetni. Számítsanak a művészeti tanulmányok, amit bizonyítvánnyal lehet igazolni, s ez bizony más értelmet adhatna egy művészeti záróvizsgának is...
- *Ez ugyancsak egy fontos lépés lenne abba az irányba is, amit említett korábban, hogy a pedagógus hivatást népszerűbbé szeretnék tenni, összefogva más szakmai szervezetekkel.*
- A pályaelhagyás nagyon jellemző, miközben szeptembertől szigorodtak a feltételek, tehát akinek nincs megfelelő képesítése az nem taníthatna. Volt eddig öt év türelmi idő, 120 órás akkreditált képzés elvégzésével meg lehetett szerezni a kellő kiegészítő képzettséget. Sajnos azonban azok, akik bölcsészdiplomával

rendelkeznek, hiába jártak alapfokra, aztán középfokra, nem taníthatnak, mert nincs meg a megfelelő alapidiplomájuk. Azért is vagyok emiatt szomorú, mert az előző 32 évben háromszor is sikerült elérni a különböző kormányoknál, hogy a konzervatóriumot végzett és arra alkalmas kollégák megszerezzék a diplomájukat állami támogatással... Most is így kellene tenni, hiszen fogynak a zenetanárok egyre jobban. Miután kiváló nálunk a képzés, így a végzetek egy része külföldön jóval magasabb fizetésért vállal munkát. Remélem, találunk partnert, aki segít ennek a hivatásnak a népszerűsítésében, és így tényleg minden szólamhoz meg lesznek a jövőben is a hangszeres tanárok.

- *S a pedagógus-fizetés?*
- Az sajnos változatlanul kevés...

Réfi Zsuzsanna